

Inhoud trainingsnummer 20

(Geen) Fouten in het eindspel => pagina 2

Partij-analyse => pagina 4

Hoe kan je beter denken ? => pagina 7

Oude Meesters => pagina 9

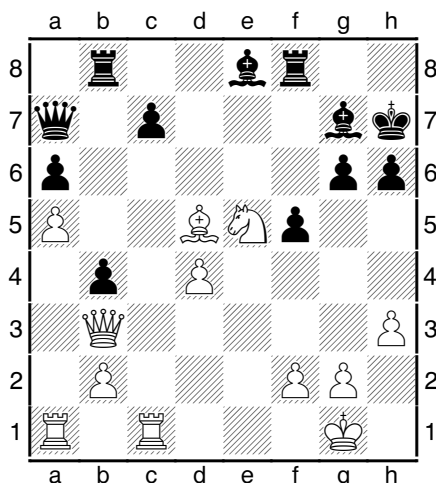
Zie je nog een redding ? => pagina 11

LONDON Chess Classics

In London zijn zopas enkele klassieke vierkampen afgerond. In de 3e groep zag men Judit Polgar terug aan het werk. Deze dame had ooit 2765 Elo (8e van de wereld !!) maar speelt nu wel minder partijen. Hierbij een fragment dat een keerpunt is in haar partij tegen Nakamura (2786).

Judit Polgar (2693) - Hikaru Nakamura (2786) [C70]

London Chess Classic (Group C) London ENG (2.2), 11.12.2013

Wit staat beter met zijn sterk opgesteld Pe5, zijn actieve Ld5 en Tc1. Maar hoe moet het verder ?

Wit kiest tussen 28 Tc5 of 28.De3 of 28.Td1.

Wat heeft je voorkeur ?

Mogelijk heb je snel gezien dat 28.Tc5? een blunder is wegens 28...LxPe5 29.dxe5 DxTc5 en materiaalverlies.

Na 28.Td1?! (wat Judit) speelde kon zwart uitpakken met 28...c5! en plotseling geraakt het trotse witte centrum in problemen.

Door deze misstap kon Nakamura het voordeel naar zich toetrekken en de partij uiteindelijk winnen.

Het enige goede was hier daarom 28.De3 waardoor zwart geen 28...c5 kan spelen en in verdrinking blijft. Wit kan dan mogelijk zelfs ten gepaste tijde Tc5 spelen en het overwicht behouden.

Jan Gooris

schaaktraining.met.jan@gmail.com

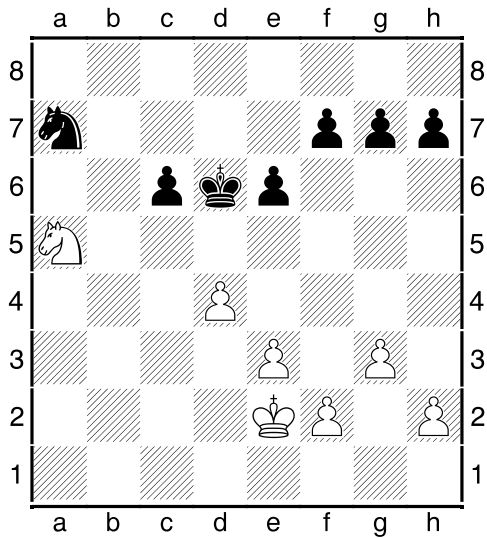

De trainingsnummers verschijnen in 2013 op:

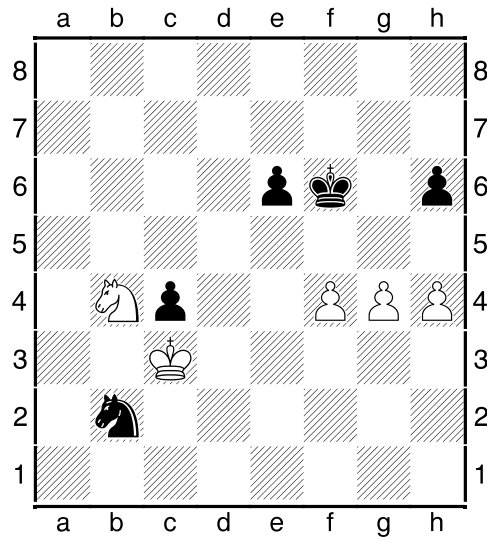
De 1e en 15e van de maand (dus 2 per maand),

behalve één enkel nummer in juli en augustus (telkens de 1e)

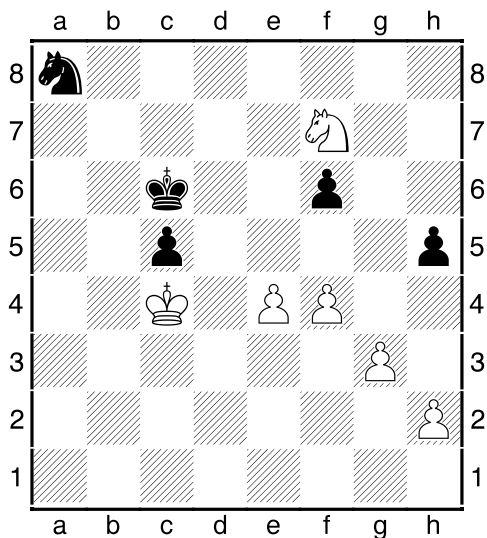
(Geen) Fouten in het eindspel

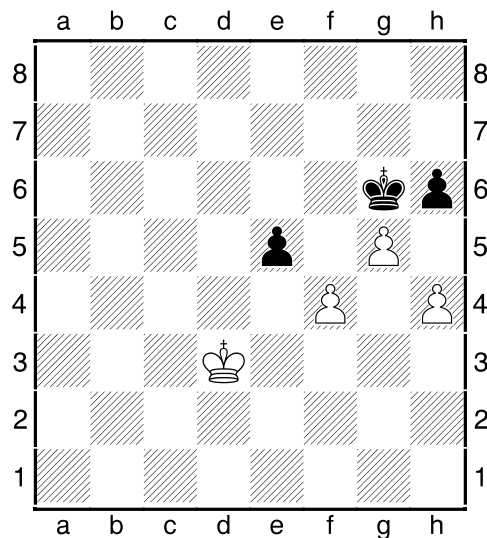
Eind 1: Kies uit 1...f6 of 1...e5 of 1...Kd5

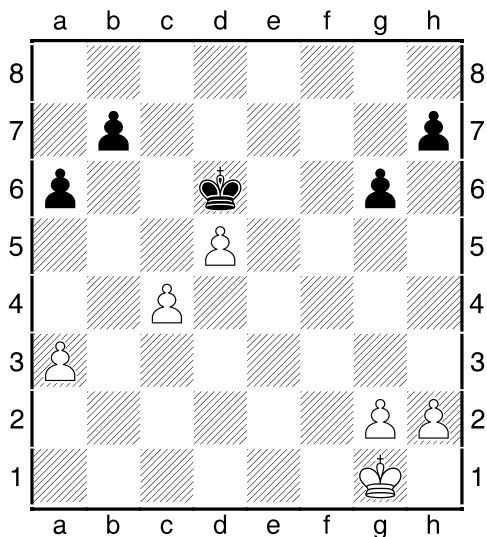
Eind 4: Kies uit 1...Pd1+ 1...Pd3 1...Pa4+

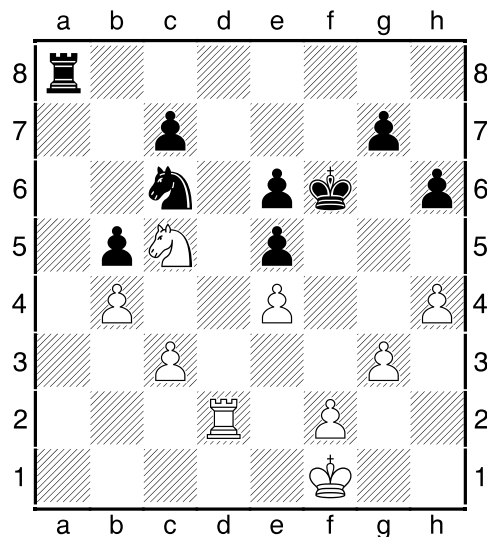
Eind 2: Kies uit 1.h3 of 1.f5 of 1.Pd8+

Eind 5: Kies uit: 1.Ke4 1.fxe5 1.gxh6

Eind 3: Kies uit 1.Kf2 1.g4 1.a4

Eind 6: Kies uit: 1...Td8 1.Ta3 1.h5

Oplossingen:

Eind 1:

De zet **1...e5?** verliest een pion wegens 2.Pc4+.

Altijd opletten indien je zelf materiaal "nul-verdedigd" zet !!

Verder zijn zowel **1...f6** als **1...Kd5** goed.

Eind 2:

Wit wint materiaal met **1.Pd8+!** Kd7 2.Pb7 en de zwakke c5-pion gaat verloren.

De zetten **1.h3** of **1.f5** zijn dus minder goed

Eind 3:

Na **1.g4?** verliest wit wegens 1...b5! 2.cxb5 axb5 en doordat de zwarte koning erg actief staat zal zwart nu een beslissende vrijpion op de D-vleugel halen.

Na **1.Kf2** b5 2.cxb5 axb5 3.Ke3 Kxd5 4.Kd3 staat er waarschijnlijk een gelijk pionneindspel op het bord.

Doch met **1.a4!** krijgt wit na 1...b5 (wat anders ?) 2.cxb5 axb5 3.axb5!! de betere kansen. De zwarte koning zal beide witte pionnen (lokaas d5 en b5) eraf slaan, maar Kg1 kan ondertussen op de K-vleugel zijn gang gaan.

Eind 4:

De slechtste zet van de 3 opties is **1...Pd3** omdat hij toelaat dat 2.PxPd3 cxPd3 3.Kxd3 wit het laatste stuk afruilt en in een gewonnen pionneindspel komt.

Ter herinnering, de VUISTREGEL is :

"als je slechter staat probeer je pionnen te ruilen maar geen stukken".

Vandaar dat zwart best kiest tussen **1...Pa4+ of 1...Pd1+** en hier zou ik kiezen voor **1...Pd1+** omdat het paard zo in de buurt van de K-vleugel komt.

Eind 5:

Na **1.gxh6?** exf4! en **2...Kxh6** is het doodremise omdat wit niet kan winnen met de randpion.

Na **1.Ke4** exf4! **2.Kxf4 hgx5!** is het ook doodremise omdat de witte koning achter zijn enige pion staat en dus niet op een sleutelveld (of 6e rij) kan geraken.

Vandaar dat het enige goede **1.fxe5!** is. Na **1...hxg5** **2.hxg5 Kxg5** speelt wit **3.Ke4!** en wit geraakt binnen enkele zetten op een sleutelveld van pion e5 (d7-e7-f7).

Eind 6:

Zwart staat iets minder en na:

1...Td8? biedt hij vrijwillig torenruil aan (wat zijn remisekansen kleiner maakt). Tot overmaat van ramp verliest hij ook nog een pion na **2.TxTd8 PxTd8** **3.Pd7+!** **Ke7** **4.Pxe5**

1...Ta3!? blijven de torens op het bord (verhoogt de remisekansen) en valt hij de zwakte c3 aan. Goed.

1...h5 blokkeert de witte K-vleugel met kleine remisekansen. Aanvaardbaar.

 Hoe zie je dat een stotteraar spaghetti heeft besteld?

.....

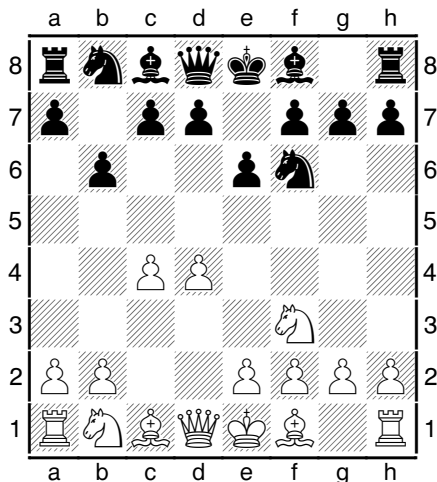
Dan staan er 10 glazen 'Spa' op zijn tafel.

Partij-analyse

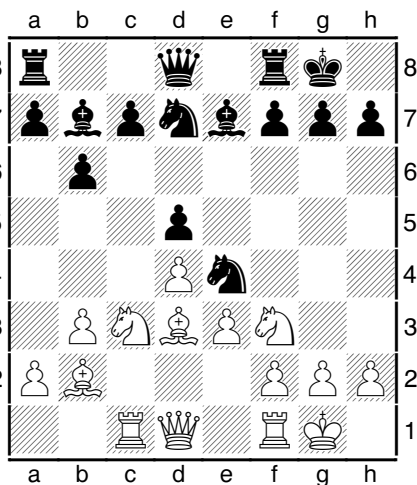
Hierbij een mooie partij van een clublid uit een recente Interclubronde.

Elo 2000 - Elo 2000

1.d4 Pf6 2.Pf3 e6 3.c4 b6 Diagram

4.e3 meestal speelt men hier 4.g3 waarop 4...La6 5.b3 of 4...Lb7 5.Lg2 volgt. Het gespeelde 4.e3 is echter ook goed. 4...Lb7 5.Ld3 Le7 6.0-0 0-0 7.Pc3 d5 8.cxd5 met het idee dat na exd5 Lb7 een beetje dood staat en enkel een verdedigende functie heeft (veld e4). 8...exd5 9.b3 een ietwat bijzondere zet. Vooreerst maakt hij de positie van Pc3 zwak, en anderzijds wil wit via Lb2 druk uit oefenen op de zwarte K-stelling. Om dit te realiseren moet de d4-pion echter "verdwijnen" !! De kunst bestaat er nu in zwart zover te krijgen om in het verloop van de partij die d4-pion te ruilen. 9...Pbd7 10.Lb2 Pe4 11.Tc1 een logische zet. Hij verdedigt bijkomend Pc3 en bezet de half-open c-lijn. Diagram

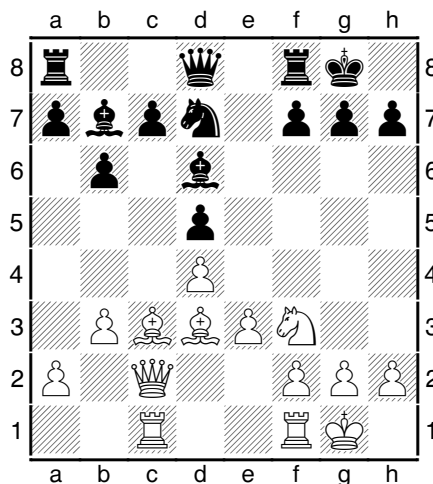

Zwart aan zet.

Kies je voor 11...PxPc3 of 11...Pdf6 ?
en waarom ?

De verschillen tussen beide zetten zijn minimaal en zijn dus beiden speelbaar. Het verschil is dat je met 11...Pdf6 het veld e5 vrij geeft en veld e4 versterkt. Wit zal daar dan principieel met 12.Pe5 en 13.f3 op reageren. Indien je 11...PxPc3 verkiest kan je Pf3-e5 makkelijker afstoppen omdat f7-f6 een optie blijft.

11...Pxc3 12.Lxc3 Ld6 13.Dc2 Diagram

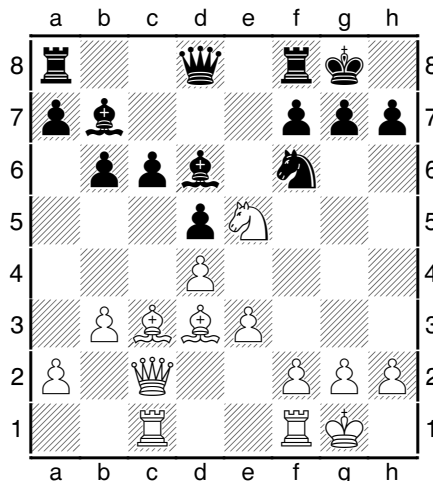

Zwart kiest uit 13...Pf6 of 13...g6 ?

Positioneel is het sterker van Pf6 te spelen omdat zwart zo geen verzwakking rond zijn koning krijgt. Het nadeel van 13...Pf6 is nu wel dat veld e5 toegankelijk wordt.

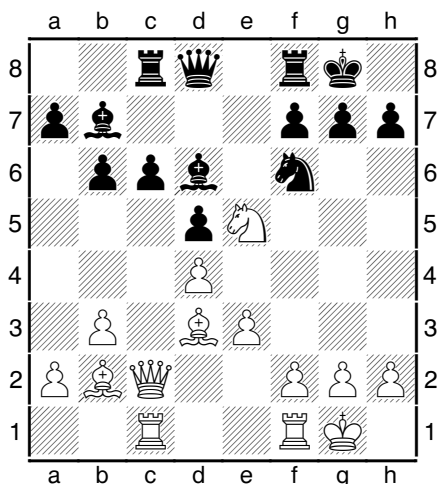
13...Pf6 14.Pe5 hier is het paard. Het hoofddoel is niet zozeer het paard op e5 te plaatsen, maar veeleer met de pionnenopmars f3 en e4 het centrum te veroveren.

14...c6?! een nogal rare zet Diagram

Met c7-c6 verzwakt zwart vrijwillig zijn c-pion door hem op c6 te zetten waar hij nu nul-verdedigd staat terwijl hij op c7 heel veilig stond. Doordat c6 nu een blijvende zwakte is blijft ook Lb7 gebonden aan die sukkelaar. **15.Lb2** met aanval op pion c6 die nu plots 3 keer staat aangevallen.

15...Tc8 Diagram

Wit aan zet.

Zie je het witte plan ?

Bij wit staan beide lopers gericht naar de zwarte K-stelling en dus zou wit graag daar actie voeren. Hij moet hiervoor het centrum openen en doet dit nu met de pionnenopmars f3 en e4.

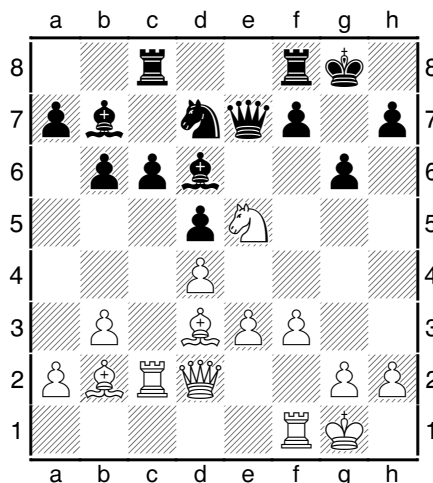
16.f3! g6 dit verzwakt de zwarte velden maar zwart zit in een houdgreep en kan weinig actief verzinnen.

17.Dd2 voorlopig is 17.e4 te vroeg omdat zwart dan met 17...c5 het witte centrum aantast. Wit speelt Dd2 omdat hij een oogje op veld h6 heeft.

17...De7 18.Tc2!? Wit kan nog steeds geen doorbraak forceren met e3-e4 maar probeert zijn stukken beter op te stellen. Met Tc2 beschikt hij nu over 2 aanvalsplannen. Ofwel Tfc1 en grote druk op de c-lijn, ofwel later T2f2 en grote druk op de f-lijn.

18...Pd7 zwart heeft een ongemakkelijke stelling en wil stukken ruilen.

Diagram

Wit aan zet heeft enkele opties. Kies uit :
19.Dc3 of 19.f4 of 19.PxPd7 of 19.Pg4

De optie 19.Dc3? is een blunder vanwege 19...Lb4! en Dc3 gaat verloren.

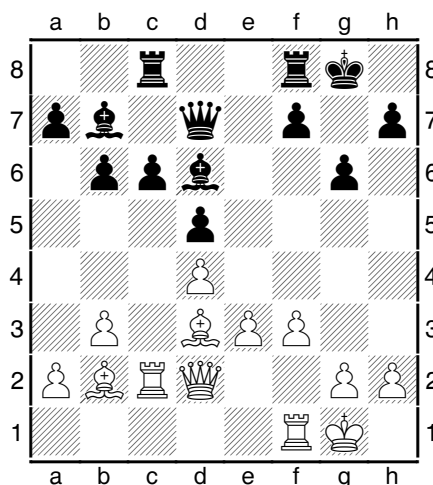
De optie 19.f4 laat een gat op e4 en hierdoor is een eventueel e3-e4 praktisch uitgesloten. In dit geval zal wit enkel via de f-lijn kunnen opereren als hij tijdig f4-f5 kan spelen.

De optie 19.PxPd7 ruilt een stuk waardoor zwart iets minder problemen heeft.

De optie 19.Pg4 lijkt interessant doch na 19...f5! moet er 20.Pf2 volgen omdat 20.Ph6+ Kg7 materiaal verliest.

Conclusie: de enige zet die geen te grote nadelen heeft is 19.PxPd7.

19.Pxd7 Dxd7 Diagram

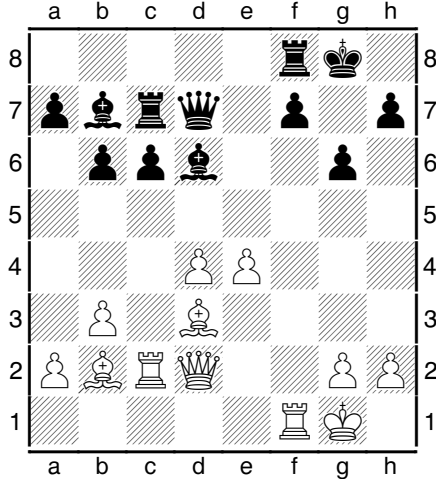

Wit aan zet

20.e4! nu is het ogenblik gekomen om de opmars te beginnen omdat er na 20...c5 gewoon 21.e5 kan volgen en wit een sterk centrum krijgt.

20...dxe4?! positioneel niet zo sterk omdat wit nu Lb2 in de K-aanval kan betrekken door ten gepaste tijde d4-d5 te spelen. Bovendien krijgt wit nu na 21.fxe4 ook de half-open f-lijn ter beschikking. Vooral het feit dat zwart geen tegenspel kan organiseren geeft wit een belangrijk voordeel.

21.fxe4 Tc7 Zwart verdedigt pion f7 bijkomend omdat het duidelijk is dat er storm op komst is langs de f-lijn. Diagram

De witspeler pakt nu uit met een magistrale strategische zet. Enig idee ?

22.Tf6!? Een erg verrassende zet omdat zwart nu Le7 kan spelen, doch het witte aanvalsplan is te verhinderen dat zwart nog ooit de f7-pion zou kunnen spelen om dan na Dh6 mat te dreigen op g7 door Lb2 te "activeren" met d4-d5. Na de partij vonden we in het clublokaal geen weerlegging van dit bijzonder gedurfd plan.

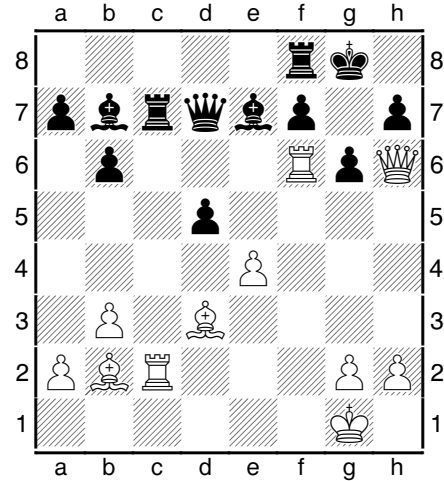
22...Le7 23.d5 een kwaliteitsoffer waar zwart niet op kan ingaan omdat het na 23...LxTf6? 24.LxLf6 onmogelijk is het dreigende mat via 25.Dh6 op een redelijke manier te verhinderen.

23...cxd5 Fritz rekende hier dat enkel 23...Dd8 zwart in leven kan houden. In alle andere varianten verliest zwart geforceerd. **24.Dh6**

Zie volgend Diagram

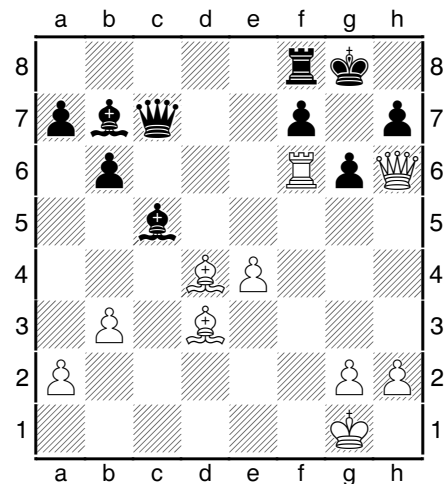
Zwart aan zet.

Zwart stelt zich de vraag wat wit dreigt ?

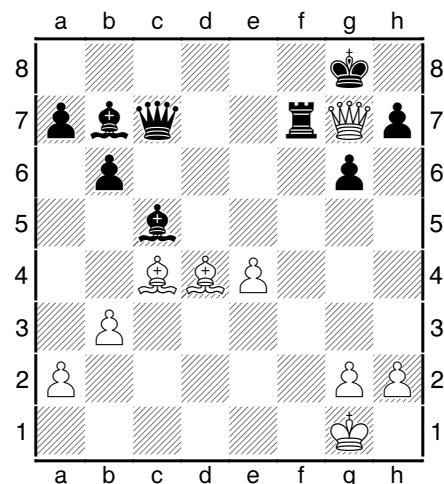
Wit dreigt: **25.Txg6+!!** fxTg6 **26.Dg7** mat.

24...d4 [of 24...Lc5+ 25.Txc5! bxc5 26.exd5 Te8 27.Td6! en dameverlies] **25.Txc7!** wit lokt Dd7 weg van de verdediging van pion d4. **25...Dxc7 26.Lxd4 Lc5** Diagram

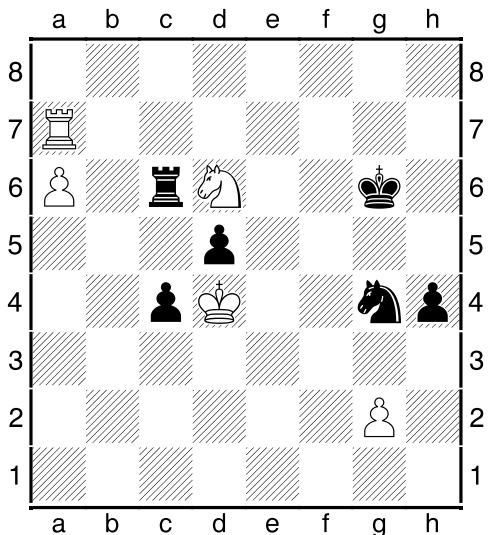
Wit aan zet.

27.Txg6+!! fxg6 **28.Lc4+!!** Tf7 **29.Dg7#** deze matcomposite verdient een diagram

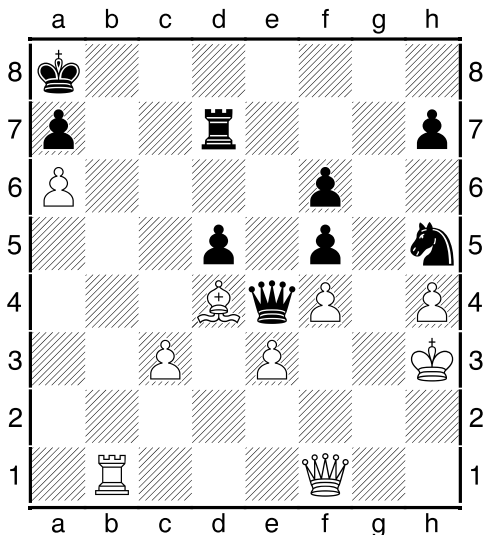

Hoe kan je beter denken ....

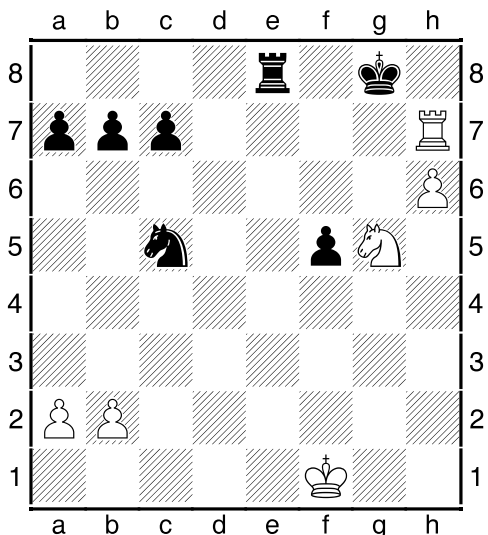
Deze vraag stelt menig schaker zich wel eens als hij een evidente zet over het hoofd heeft gezien. Ik geef hierbij enkele voorbeeldjes, en ik nodig je uit om zelf eens na te gaan hoe je zou moeten denken om die fouten te vermijden of de combi te vinden ....

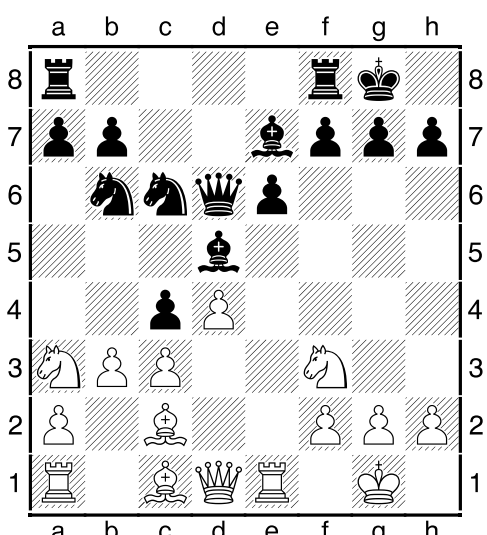
Denk 1: Wit aan zet speelt **1.Kxd5**
 Wat is er fout aan die zet, en hoe zou je moeten denken om zulke fouten in de toekomst te vermijden ?

Denk 3: Wit aan zet speelt enthousiast **1.Db5** met het idee 2.Db8 (of Dc6) mat te geven. Wat is daar fout aan ? Hoe zou je moeten denken om zulke fouten in de toekomst te vermijden ?

Denk 2: Wit aan zet speelt **1.Txc7**.
 Wat is er fout aan die zet, en hoe zou je moeten denken om zulke fouten in de toekomst te vermijden ?

Denk 4: Wit aan zet speelde hier **1.Pg5** maar had veel beter. Enig idee ?
 Hoe zou je moeten denken om zulke fouten in de toekomst te vermijden ?

Oplossingen:

Denk 1:

Wit veronderstelt gemakkelijkshalve dat zwart na **1.Kxd5** nu iets moet doen aan Tc6. Hij stelt zich niet de vraag wat mogelijk het sterkste antwoord op 1.Kxd5 zou zijn, maar is tevreden met zijn eerste indruk.

Na 1.Kxd5 volgde er echter **1...c3!!** en wit kon de pionpromotie niet meer verhinderen.

Wit is dus een "hoop-speler". Iemand die hoopt dat de tegenstander wel zo zal spelen zoals hij denkt zonder zich de vraag te stellen of er geen sterker antwoord is.

Hij lijkt wel **onvoldoende kritisch tegenover zichzelf**.

Denk 2:

Wit mist een mooie matwending met **1.Tg7+ Kh8 2.Pf7 mat** of **1...Kf8 2.Ph7 mat**.

Wit negeert **de vuistregel dat je altijd eerst de schaakzetten moet onderzoeken**.

Principieel moet je altijd eerst de meest **dwingende zetten** onderzoeken. Meestal zijn dit dus de schaakzetten, of anders belangrijke slagzetten of belangrijke dreigingen.

Denk 3:

Wit heeft zich de nieuwe stelling niet voldoende gevisualiseerd en hij ziet niet dat **1...Df3+** (een koude douche) **2.Kh2 Df2+ 3.Kh1 Pg3 mat** loopt.

Hij heeft deze zet Df3 niet verwacht omdat die zet onmogelijk was toen zijn dame nog op f1 stond.

Stel je daarom de vraag **wat jou geplande zet in de stelling verandert zodat je makkelijk het nadeel van je zet kan inschatten**.

Vergeet niet, door elke gespeelde zet krijg je sommige (nieuwe) velden beter onder controle terwijl de controle over (oude) velden afneemt.

Denk 4:

Indien wit een **goede analyse van de stelling had gedaan had hij gezien dat wit 2 AanknopingsPunten (AP) heeft, namelijk pion h7 en pion c4 die "nul-verdedigd"** staan. Inderdaad,

- Pion h7 staat aangevallen door Lc2 en is verdedigd door Kg8 en

- Pion c4 staat aangevallen door Pa3 en pion b3, en is verdedigd door Pb6 en Ld5.

Nu wit deze elementen kent kan hij zoeken naar een Combi.

Met **14.bxc4 Lxc4 (Pxc4 15.Dd3!) 15.PxLc4 PxPc4 16.Dd3!** wint wit een stuk.

Ik merk dus op dat **je eerst de stelling onderzoekt op AP vooraleer te "rekenen"**.

Wil je meer weten ? Ik verwijs hier graag naar mijn nieuwste boekje ,

Het betere denkproces

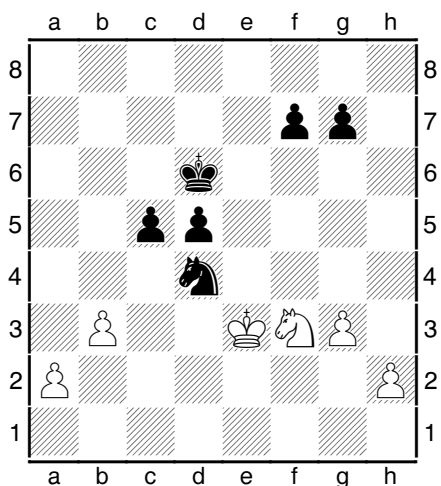

Oude Meesters: Een interessant eindspel

Hierbij een leuk eindspel waar de winstvoering op een smal pad ligt.

Het eindspel wordt beschouwd als een "klassieker" en ging door te Monte-Carlo in 1903 !! tussen Maroczy en Marshall.

Na 1.e3 d5 2.f4 c5 3.b3 Pc6 4.Lb2 Pf6 5.Pf3 e6 6.Lb5 Ld7 7.0-0 Ld6 8.Pc3 a6 9.Lxc6 Lxc6 10.Pe5 h5 11.Pxc6 bxc6 12.Pa4 h4 13.Le5 h3 14.g3 Th6 15.Df3 Dc7 16.Pxc5 Lxe5 17.fxe5 Dxe5 18.Df4 Dxf4 19.Txf4 e5 20.Ta4 Pd7 21.Txa6 Txa6 22.Pxa6 e4 23.d4 exd3 24.cxd3 Pe5 25.d4 Pg4 26.Pc5 Tf6 27.Pd3 Pxe3 28.Te1 Te6 29.Pf4 Te7 30.Pxh3 Pc2 31.Txe7+ Kxe7 32.Kf2 Pxd4 33.Ke3 c5 34.Pg1 Kd6 35.Pf3 bereiken we het begin van onze eindspelbespreking.

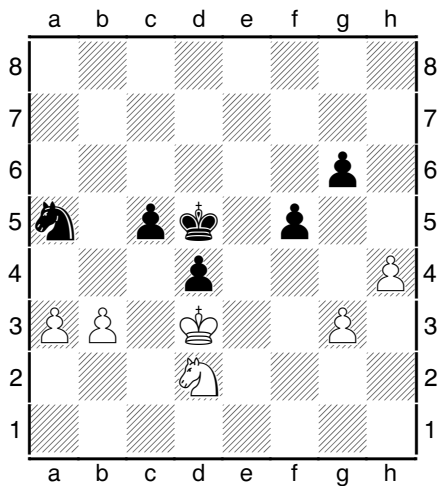

Zwart aan zet. Paard ruilen of niet ?

Indien zwart de paarden ruilt met Pxf3 dan krijgt wit de verste vrijpion op de a-lijn wat een belangrijk voordeel is in het eindspel.

Conclusie: zwart kan dus beter de paarden op het bord houden.

Pc6 36.a3 f5 37.Kd3 d4 38.h4 g6 39.Ke2 Kd5 40.Kd3 Pa5 41.Pd2 Diagram

Zwart aan zet.

- a. Vergelijk dit diagram met het vorige. Heeft zwart zijn stelling nu verbeterd of niet ?
- b. Suggesties voor zwart ?

Antwoord:

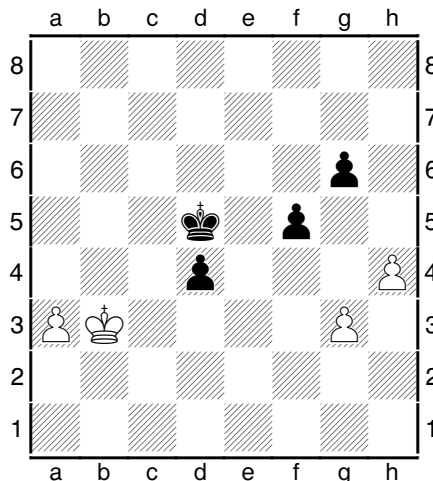
a. In vergelijking met het vorige diagram heeft zwart meer ruimte gewonnen want zowel zijn koning als zijn pionnen staan verder naar voor opgesteld. Hoe verder de pionnen zijn opgespeeld, hoe meer een pionnenwedloop in het voordeel van zwart dreigt te eindigen.
Conclusie: de zwarte stelling is verbeterd.

b. Als zwart een "normale" paardzet speelt (Pc6 of Pb7) volgt er 2.Pc4. Zwart kan ook proberen een driehoekje te draaien met Kd5 (voorbeeld Ke6 - Kd6 - Ke5) doch dit werkt ook niet omdat wit na 1...Ke6 gewoon 2.b4! speelt en misschien zelfs het betere eindspel krijgt.

Toen Marshall begon te begrijpen dat de opstoot b3-b4 vervelend was begon hij na te denken en ...

41...Pxb3!? een erg ongewoon offer want wit zal nu de verste vrijpion hebben, waardoor zwart goed moet rekenen (en risico neemt).

42.Pxb3 c4+ 43.Kc2 cxb3+ 44.Kxb3 Diagram

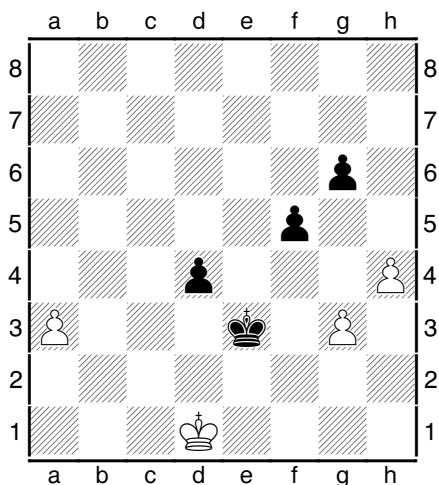

Zwart aan zet.

Als zwart met Kd5 naar de a-lijn loopt wint wit makkelijk (Kb3 gaat naar de K-vleugel en slaat pion d4 en veroverd ook de f5 en g6 pion). Vandaar ...

44...Ke4! Zwart probeert de promotie van de a-pion niet te verhinderen maar wil zelf ook met de d- of f-pion promoveren. Het alternatief 44...d3!? 45.Kc3 Ke4 46.Kd2 (anders 46...Ke3) Kf3 47.Kxd3 Kxg3 is net genoeg voor remise omdat zwart reeds een pion op f5 heeft die net na a8D ook f1D wordt.

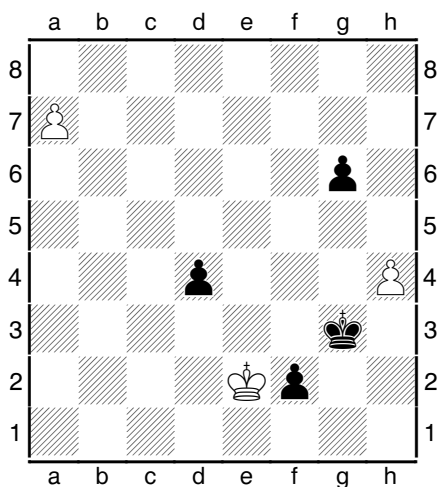
45.Kc2 Ke3 46.Kd1 Diagram

Zwart aan zet

46...Kf3 aangezien zwart de d-pion niet kan laten promoveren probeert hij het nu met de f5-pion

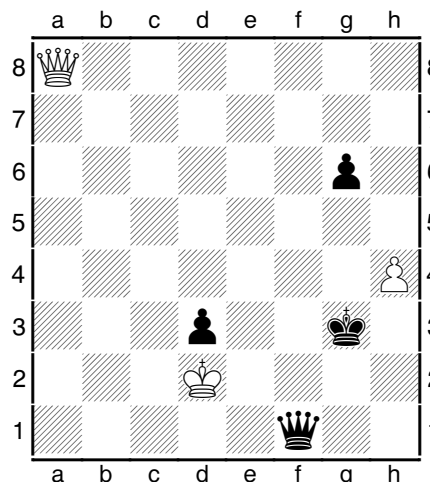
47.a4 Kxg3 48.a5 f4 49.a6 f3 50.a7 f2 51.Ke2 Diagram

Zwart aan zet.

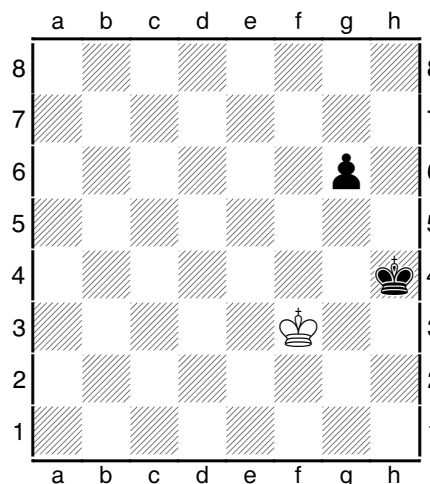
Natuurlijk geen 51...Kg2? wegens 52.a8D+ maar wat dan wel ?

51...d3+ 52.Kd2 (Kf1 d2) f1D 53.a8D Beide spelers halen samen een dame. Diagram

Zwart aan zet forceert nu de winst met ...

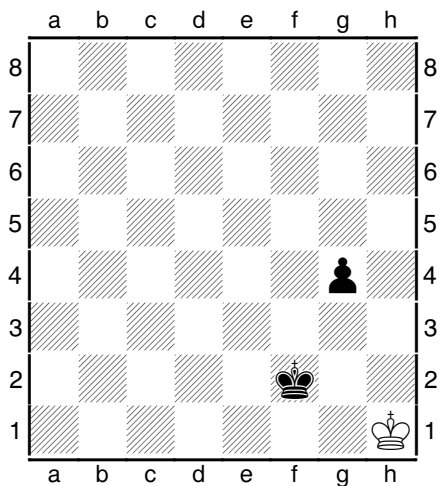
53...Dg2+ een gedwongen dameruיל waarna zwart duidelijk het beste eindspel heeft. Ik merk op dat 53...De2+ ook wel zal winnen maar dit is moeilijk in te schatten vanwege de talrijke schaakzetten. Vandaar dat zwart voor een "zekere" winstvariant gaat. **54.Dxg2+ Kxg2 55.Kxd3 Kg3 56.Ke3 Kxh4 57.Kf3** Diagram

Zwart aan zet. Remise of is dit te winnen ?

Iemand die de vuistregel van de sleutelvelden kent ziet onmiddellijk dat Kh4 op een sleutelveld van pion g6 staat en dus is zwart gewonnen (als hij het goed speelt).

57...g5! 58.Kg2 Kg4 59.Kh2 Kf3 en zwart is op een sleutelveld van pion g5 geraakt en zal dus winnen **60.Kh3 g4+ 61.Kh2 Kf2 62.Kh1** Diagram

zwart aan zet

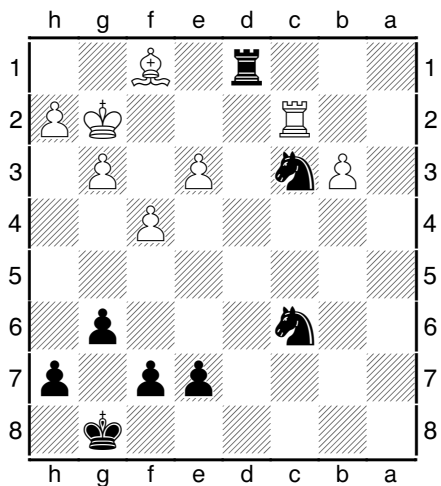
Zwart moet opletten dat het geen pat wordt met 62...g3?? en dus moet hij eerst Kh1 meer ruimte geven. Hij doet dit met ...

62...Kg3 63.Kg1 Kh3 0-1 want na 64.Kh1 g3! 65.Kg1 g2! (pion opspelen zonder schaak is mijn vuistregel) en zwart promoveert.

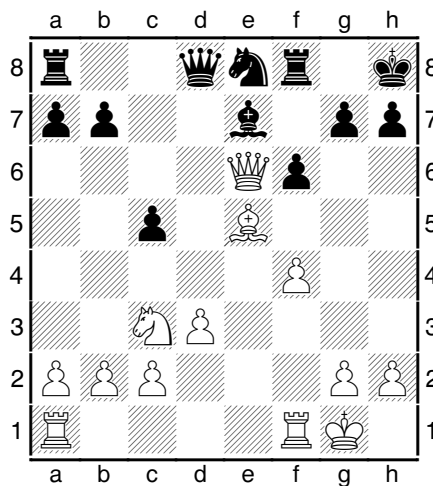
Wat moet je doen als je nog maar 6 maanden te leven hebt?

Bij je schoonmoeder gaan wonen, dan lijkt het een eeuwigheid!

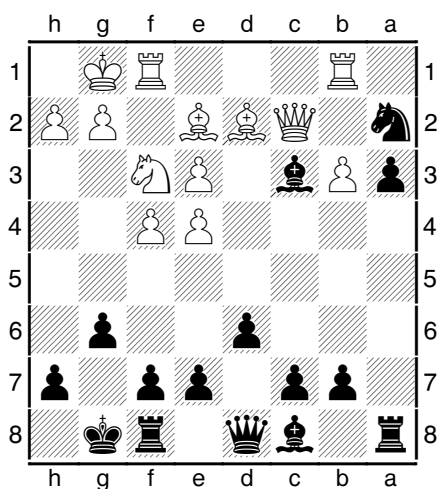
Zie je nog een redding ?

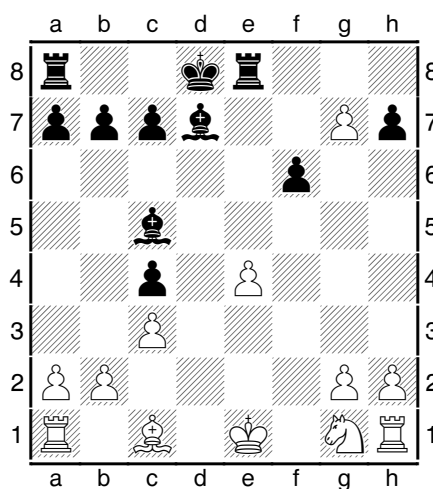
Zwart aan zet. ¹

Wit aan zet ³

Zwart aan zet. ²

Wit aan zet. ⁴

1 Met **1...Pd5!** 2.TxPc6 Pxe3+ en 3...PxLf1 kan zwart zich redden.

2 Met **1...Lb2!** vermijdt zwart verlies

3 Met **1.Pd5!** (tegenaanval) zodat er na 1...fxLe5 Dxe7 geen stukverlies is.

4 Wit speelt gewoon **1.Pe2!** zodat op 1...Txe4? 2.g8D+ volgt.